

INFORMATOR WYDZIAŁOWY

Wydział Matematyki i Informatyki UAM, ul. Umultowska 87, 61-614 Poznań

listopad 2004

W dniu 25.10.2004 odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr inż. Katarzyny Filipiak z Akademii Rolniczej w Poznaniu. Tytuł rozprawy brzmiał: „Optymalne układy doświadczalne w modelach współoddziaływania”. Jej promotorem był dr hab. Augustyn Markiewicz (profesor Akademii Rolniczej w Poznaniu), a recenzentami prof. dr hab. Krystyna Katulska (UAM) i prof. dr hab. Roman Zmysłony (Instytut Matematyki Uniwersytetu Zielonogórskiego). W wyniku obrony komisja postanowiła wystąpić do Rady Wydziału z wnioskiem o nadanie mgr inż. Katarzynie Filipiak stopnia naukowego doktora nauk matematycznych w zakresie matematyki. Jednocześnie komisja uznała rozprawę doktorską mgr inż. K. Filipiak za wyróżniającą się.

* * * * *

W dniu 5.11.2004 odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Rady Wydziału poświęcone dyskusji nad decyzją Centralnej Komisji do Spraw Tytułu i Stopni Naukowych w sprawie wniosku Rady Wydziału o nadanie drowi hab. Maciejowi Wygralakowi tytułu naukowego profesora nauk matematycznych. Rada postanowiła zwrócić się do recenzentów z prośbą o opinię i przesunęła dalsze decyzje aż do momentu otrzymania tych opinii.

* * * * *

Na posiedzeniu w dniu 5.11.2004 Rada Wydziału rozpatrywała sprawę wszczęcia przewodu habilitacyjnego drowi Dariuszowi Bugajewskiemu z Zakładu Optymalizacji i Sterowania. Proponowany tytuł rozprawy habilitacyjnej brzmi: „Problemy istnienia i jednoznaczności rozwiązań dla nieliniowych równań różniczkowo-funkcyjnych oraz całkowych”. Rada zatwierdziła komisję do sprawy tego przewodu w dotychczasowym składzie.

* * * * *

Na tym samym posiedzeniu Rada Wydziału wszczęła przewód doktorski mgrowi Krzysztofowi Górnisiewiczowi, słuchaczowi Studium Doktoranckiego przy naszym Wydziale. Rada zatwierdziła temat rozprawy doktorskiej, który brzmi: „O pewnych własnościach grup Mordella-Weila różniczkowo-abelowych” i powołała na promotora dra hab. Wojciecha Gajdę. Rada wyznaczyła też następujący zakres egzaminów doktorskich: geometria algebraiczna (dyscyplina podstawowa), filozofia matematyki (dyscyplina dodatkowa) i język obcy — angielski.

* * * * *

Na posiedzeniu w dniu 5.11.2004 Rada Wydziału nadała mgr inż. Katarzynie Filipiak z Akademii Rolniczej w Poznaniu stopień naukowy doktora nauk matematycznych w zakresie matematyki.

* * * * *

Rada Wydziału na tym samym posiedzeniu wydała pozytywną opinię w sprawie realizacji projektu studiów wyższych zawodowych w specjalizacji nauczycielskiej „matematyka z informatyką”.

* * * * *

Na posiedzeniu w dniu 5.11.2004 Rada Wydziału zaopiniowała pozytywnie wnioski o przyznanie stypendiów Ministra Edukacji Narodowej i Sportu następującym studentom: Joannie Doman (II rok informatyki), Mirosławowi Jańczakowi (II rok matematyki), Pawłowi Kobzdejowi (IV rok informatyki), Bartoszowi Śledziowi (III rok matematyki) i Rafałowi Witkowskiemu (III rok matematyki).

* * * * *

Rada Wydziału podjęła uchwałę w sprawie zmiany nazwy „Studium podyplomowe z informatyki” na „Studium podyplomowe z informatyki i technologii informacyjnych”.

* * * * *

Rada Wydziału zaopiniowała pozytywnie wniosek o zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego dra hab. inż. Macieja Drozdowskiego z Politechniki Poznańskiej na okres jednego roku od 1.01 do 31.12.2005.

* * * * *

Cytat

Wiara, że menedżerskie podejście do nauki umożliwi hodowlę noblistów, przy nakładach na naukę stanowiących dużo niższy procent od dużo niższego produktu narodowego niż w innych krajach, jest równoważna z próbą gotowania zupy z gwoźdźcia.

S. Bajtlik, Zaklinanie deszczu,
Tygodnik Powszechny nr 39, 26.09.2004, s 4.

---

* * * * *

W Wydawnictwie Naukowym UAM ukazały się następujące książki:

- Julian i Helena Musielakowie, *Analiza matematyczna*, tom I, część 1, wydanie IV, ss. 205,
- Julian i Helena Musielakowie, *Analiza matematyczna*, t.II, część 1, wydanie II poprawione, ss. 322,
- Andrzej Sołtysiak, *Algebra liniowa*, wydanie III, ss. 242.

* * * * *

150 lat temu (27.11.1754) zmarł w Londynie Abraham de Moivre (ur. 26.05.1667 w Vitry, Champagne). Pochodził z rodziny hugonockiej, nauki pobierał w Sedan, Saumur i paryżu. W zakresie matematyki był samoukiem. Po roku 1685, kiedy unieważniono edykt nantejski gwarantujący hugonotom autonomię religijną i polityczną, udało mu się wyjechać (w roku 1688) do Londynu. Utrzymywał się tam do końca życia z prywatnych lekcji matematyki oraz z doradzania graczom i spekulantom.

Zajmował się prawie wszystkimi aktualnymi w jego czasach problemami matematyki, przede wszystkim rachunkiem prawdopodobieństwa, teorią szeregów i teorią równań. Uchodzi za najważniejszego specjalistę od rachunku prawdopodobieństwa przed Laplacem. We wstępie do drugiego wydania (1738) swego dzieła *Doctrine of Chances* podał *explicite* miarę prawdopodobieństwa (łączy ją z nazwiskiem Laplace'a), a głoszącą, że prawdopodobieństwa zdarzenia to iloraz liczby sprzyjających zdarzeń elementarnych i liczby wszystkich zdarzeń (wzór ten stosowany był już wcześniej *implicite* przez niego i jego poprzedników). Moivre rozszerzył zakres stosowania rachunku prawdopodobieństwa na zagadnienia związane z problemami ubezpieczeń. W książce *Annuities on Lives* (1725) rozwinął teorię pozwalającą na obliczanie wszelkich znanych na ówczesną form rent. Na marginesie rozważań nad teorią równań sformułował twierdzenie, które *implicite* zawierało wzór $(\cos \alpha + i \sin \alpha)^n = \cos n\alpha + i \sin n\alpha$. W postaci wyraźnej wzoru tego nigdy nie opublikował.

R.M.

---

* * * * *

Gościem Zakładu Teorii Przestrzeni Funkcyjnych był w dniach 3–8.10.2004 prof. Miroslav Kerbec z Instytutu Matematyki Czeskiej Akademii Nauk.

* * * * *

Gościem Zakładu Algorytmiki i Programowania był w dniach 5–9.10.2004 prof. Y. Zinder.

* * * * *

W dniu 26.10.2004 prof. dr hab. Wiesław Pleśniak z Instytutu Matematyki Uniwersytetu Jagiellońskiego wygłosił wykład pt. „Udany mariaż twierdzenia Bernsteina-Walsha-Siciaka z lematem Kreina-Krasnoselskiego-Milmana”.

* * * * *

W dniu 16.11.2004 prof. Andreas Defant z Carl von Ossietzky Universität w Oldenburgu (Niemcy) wygłosił wykład pt. „Harald Bohr meets Stefan Banach”.

* * * * *

W dniu 30.11.2004 prof. Michael Langenbruch z Carl von Ossietzky Universität w Oldenburgu (Niemcy) wygłosił wykład pt. „On Fourier hyperfunctions”.

* * * * *

* * * * *

Dziekan Wydziału prof. dr hab. Zbigniew Palka przebywał w dniach 3–17.10.2004 na Harbin Normal University i South China University of Technology (Guang Zhou) w Chinach oraz na Okayama University i jako gość The Matsumae International Foundation w Tokio (Japonia), gdzie wygłosił odczyty naukowe. Podczas wizyty w Harbinie miała miejsce wymiana dokumentów o współpracy pomiędzy The School of Mathematics and Computer Science a naszym Wydziałem (umowa ta będzie wkrótce ratyfikowana przez Senat UAM).

* * * * *

Prof. dr hab. Jerzy Kaczorowski przebywał w dniach 17.10–14.11.2004 na Uniwersytecie w Genui (Włochy), gdzie prowadził badania naukowe.

* * * * *

Dr Maciej Radziejewski przebywał w dniach 23–30.10.2004 we Florencji (Włochy), gdzie uczestniczył w programach Unii Europejskiej.

* * * * *

Prof. dr hab. Roman Murawski przebywał w dniach 24.10–3.11.2004 na Uniwersytecie w Hanowerze (Niemcy), gdzie wygłosił wykład gościnny i prowadził badania naukowe.

* * * * *

Dr Izabela Bondecka-Krzykowska, dr Mirosława Kołowska-Gawiejnowicz oraz mgr Waldemar Walczak uczestniczyli w dniach 26–27.10.2004 w *Konferencji Historii Logiki* w Krakowie.

* * * * *

Prof. dr hab. Wojciech Buszkowski, dr Izabela Bondecka-Krzykowska, dr Mirosława Kołowska-Gawiejnowicz oraz dr Maciej Kandulski uczestniczyli w dniach 28–30.10.2004 w konferencji *Logika i filozofia nauki*, która odbywała się w miejscowości Ruciane-Nida.

* * * * *

Dr Jacek Marciniak przebywał w dniach 30.10–8.11.2004 w Isk Margarita (Wenezuela), gdzie brał udział w konferencji naukowej.

* * * * *

AKREDYTACJA INFORMATYKI. PROCES BOŁOŃSKI

W dniu 24 września bieżącego roku odbyło się w Uniwersytecie im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie seminarium połączone z doroczną uroczystością wręczenia Certyfikatów Jakości Kształcenia przyznanych przez Konferencję Rektorów Uniwersytetów Polskich na wniosek Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej (UKA). Certyfikaty wręczono, między innymi, pięciu jednostkom w Polsce prowadzącym nauczanie na kierunku studiów informatyka. Otrzymały je następujące jednostki: Instytut Informatyki UJ, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki UG, Wydział Matematyki i Informatyki UWr, Wydział Matematyki i Informatyki UAM, Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki UW.

Decyzją Pana Dziekana miałam zaszczyt odebrać Certyfikat przyznany naszemu Wydziałowi.

Po wręczeniu Certyfikatów zebrani wysłuchali dwóch wykładów:

- „Proces Boloński” — profesora Marka Wąsowicza, prorektora Uniwersytetu Warszawskiego,
- „Akredytacja środowiskowa w kontekście oceny jakości kształcenia w krajach europejskich” — profesor Ewy Chmieleckiej ze Szkoły Głównej Handlowej.

Przed przekazaniem podstawowych (według mojej opinii) zagadnień zaprezentowanych w wykładach, zrobię wpieryw krótkie wprowadzenie.

Ważnym wydarzeniem dla integracji szkolnictwa wyższego w Europie była Deklaracja Bolońska. Podpisali ją 19 czerwca 1999 roku w Bolonii ministrowie odpowiedzialni za szkolnictwo wyższe w 29 krajach europejskich. Wraz z jej podpisaniem rozpoczął się proces znaczących zmian w systemach edukacji wielu państw. (Oprócz spotkania w Bolonii, odbyły się trzy spotkania ministrów, na których podpisano odpowiednie dokumenty: 1998, Paryż, 4 państwa, Deklaracja Sorbońska; 2001, Praga, 34 państwa, Komunikat Praski; 2003, Berlin, 33 państwa, Komunikat Berliński. Ministrowie postanowili odbyć następną konferencję w Bergen w Norwegii w maju 2005 roku.) Proces ten, nazywany Procesem Bolońskim (PB), ma na celu utworzenie do 2010 roku — w wyniku uzgodnienia pewnych zasad organizacji i treści kształcenia — Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (European Higher Education Area). PB ma duży wpływ na współpracę środowisk akademickich, zarówno o zasięgu krajowym, jak i międzynarodowym.

Państwa, które podpisały Deklarację Bolońską zobowiązały się realizować następujące cele: przyjęcie systemu czytelnych i porównywalnych stopni (dyplomów), także poprzez wdrożenie tzw. suplementu do dyplomu; przyjęcie dwustopniowego systemu nauczania opartego na dwóch cyklach kształcenia — pierwszego i drugiego stopnia (licencjat, magisterium); wprowadzenie punktowego systemu rozliczania osiągnięć studentów, takiego jak ECTS; wspieranie mobilności przez pokonywanie utrudnień swobodnego poruszania się, ze zwróceniem uwagi na studentów (dostęp do studiów, szkolenia i stosownych ulg) oraz nauczycieli, naukowców i kadre administracyjną; wspieranie współpracy europejskiej

w zakresie zapewniania jakości z uwzględnieniem przygotowania porównywalnych kryteriów i metodologii; wspieranie niezbędnego wymiaru europejskiego szkolnictwa wyższego, zwłaszcza w zakresie: przygotowania treści kształcenia, współpracy między instytucjami, form mobilności, zintegrowanych programów studiów, dokształcania i badań.

Wydarzenia znaczące dla przebiegu PB mają miejsce na forum europejskim. Na tym forum odbywają się spotkania przedstawicieli rządów, spotkania reprezentantów środowisk wyższych uczelni oraz realizowane są różne programy współpracy międzynarodowej i projekty pilotażowe. Dostosowania prawne dotyczące szkolnictwa wyższego pozostają w gestii poszczególnych państw, natomiast zmiany strukturalne, organizacyjne i programowe zmierzające do realizacji celów PB realizowane są na poziomie uczelni. Celem zachodzących procesów integracyjnych jest wypracowanie zasad współdziałania. Uwzględnia się przy tym różnicowanie kulturowe i językowe narodowych systemów edukacji, a także autonomię uniwersytecką i państwową. Polskie uczelnie wyższe włączają się w główny nurt przemian zachodzących w Europie. Współpraca w dziedzinie kształcenia ma duże znaczenie.

Na konferencji w Berlinie w roku 2003. ministrowie postanowili, by do roku 2005 krajowe systemy zapewnienia jakości obejmowały następujące zagadnienia: przyjęcie systemu opartego zasadniczo na dwóch cyklach kształcenia, promocję mobilności, wprowadzenie systemu punktów kredytowych, wprowadzenie suplementu do dyplomu, zwiększenie możliwości kształcenia przez całe życie w ramach szkolnictwa wyższego. Ministrowie stwierdzili, że należy wesprzeć sieci kształcenia na poziomie doktoranckim.

Profesor Wąsowicz w swoim wykładzie podkreślił, że dokumenty przygotowywane na poziomie Unii Europejskiej tworzą ramy polityczne, a legislacja należy do poszczególnych państw. Polska jest dość dobrze przygotowana do wdrożenia PB w myśl zaleceń komunikatu po konferencji w Berlinie. Na uczelniach są prowadzone działania intensyfikujące realizację założeń Deklaracji Bolońskiej. Jak ta sprawa wygląda od strony legislacji? Ustawa z roku 1990 (z kolejnymi nowelizacjami i aktami wykonawczymi) dała uczelniom dość dużą autonomię. Od roku 1999 zauważamy, że ministerstwo podejmuje próbę „odzyskania terenu”. Powstała Państwowa Komisja Akredytacyjna (PKA), standardy wcześniej traktowane jako zalecenia, teraz mają moc obowiązującą. Resort potraktował Deklarację Bolońską jako środek na odzyskanie utraconych pozycji, ta tendencja się umacnia i grozi petryfikacją prawa odnośnie nowej ustawy. Minister chce mieć duże uprawnienia, środowisko akademickie dąży do rozsądnego ograniczenia tych uprawnień oraz do posiadania możliwości wpływania na to, co dzieje się w uczelniach. Według opinii środowiska, resort nie sprzyja działaniom prowadzonym w duchu Deklaracji Bolońskiej. Uczelnie mogą proces akredytacji potraktować jako sprawę urzędników, a to jest przecież nasza sprawa. Zachodzi obawa, byśmy na skutek działań legislacyjnych nie przestali się zajmować PB. Nie oddajmy pola ministerstwu, włączajmy się do dyskusji i prac, które nas dotyczą. Ta uwaga dotyczy również UKA, bowiem PKA nie realizuje zapisu dotyczącego współpracy z akredytacyjnymi komisjami środowiskowymi (uniwersytetów, uczelni medycznych, politechnik, itp.).

Profesor Chmielecka dokonała porównania celu/sensu prowadzenia akredytacji środowiskowej oraz państwowej. Podkreśliła, że obie strony (akademickość i wartości a polityka) się potrzebują, choć środowisko akademickie zaczyna się lękać niektórych spraw PB. Standaryzacja nie jest dobra, jednak harmonizacja jest potrzebna. Odpowiednie reguły muszą być przestrzegane, bo w zależności od tego są przyznawane europejskie pieniądze (np. niestandardowe projekty muszą mieć przyznawane standardowo pieniądze). W Eu-

ropie zaczął dominować nurt akredytacji. Oceny jakości są różnorodne, nie ma wspólnych wzorców lub porównywalnych metod prowadzenia akredytacji. Raczej nie będzie akredytacji europejskiej, komisje krajowe zachowają prawo do nadawania akredytacji. Co będzie z akredytacją środowiskową? Powinna być przeprowadzana, bowiem broni ona wartości akademickich, jest bardziej ewaluacyjna niż akredytacja państwowa. System binarny (akredytacja środowiskowa i państwowa) spełnia swoją rolę, choć instytucje akredytujące nie współpracują, raczej przyglądają się sobie.

Wiele informacji dotyczących tematu notatki można znaleźć, m. in., na stronie MENiS, UKA, PKA. W szczególności informacje prezentowane w wymienionych wykładach (w tym przejrzyste, krótkie zestawienie aspektów akredytacji środowiskowej i państwowej) znajdują się na stronie UKA (strona główna UAM → UKA → Artykuły, referaty).

Prof. dr hab. Magdalena Jaroszevska

Opracowanie Informatora: Roman Murawski (rmur@amu.edu.pl)

<http://www.wmid.amu.edu.pl>